

Studiedag van 26 september 2011: Wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (WCO)

Jacques Colson
Accountant en belastingconsulent
Commissie van Begeleiding en Toezicht IAB

Na de geslaagde studiedag van 26 september 2011, die werd ingericht door de drie instituten van de economische beroepen (IAB, IBR en BIBF) past het om enkele beschouwingen te geven om de praktische toepassing van deze wet te motiveren.

In een vorig nummer van *Accountancy en Tax* (2011/2) werd een tussentijdse stand van zaken gepubliceerd, waarbij voornamelijk het juridische gedeelte van de wet onder de loep werd genomen. In dit artikel zullen wij trachten meer praktisch toe te lichten waar een economisch beroepsbeoefenaar aandacht voor dient te hebben.

Het bureau van de Nederlandstalige sessie was samengesteld uit (vlnr) Jan Verhoeve, Melissa Vanmeenen, Eric Van Den Broele, Bart Van Coile en Jan Sap

Volgens de cijfers voorgesteld tijdens de studienamiddag, kan een algemene tendens worden vastgesteld, waarbij het aantal aangevraagde WCO's, opmerkelijk hoger is dan de cijfers die gekend zijn voor het vroegere "gerechtelijk akkoord". Zoals ook in het artikel uit nummer 2011/2 werd aangegeven, kan men uit dit hoger aantal aanvragen, niet besluiten dat de WCO inderdaad een succes is.

Naar ons inzicht is het opzet van de WCO pas geslaagd, nadat de procedure doorlopen is en de betreffende onderneming gesaneerd werd. Dit betekent uiteraard dat sommige "stakeholders" mogelijk een deel van hun vordering zullen zien verdwijnen, maar op lange termijn heeft iedereen er baat bij dat ondernemingen terug gezond worden. Een deel van de vordering, is nog steeds meer dan een verloren vordering. Temeer omdat hierdoor een domino-effect in falen soms kan worden vermeden.

Een algemene mentaliteitswijziging zal noodzakelijk zijn, zowel bij de ondernemingen die de WCO aanvragen, als bij de ondernemingen die als leverancier worden geconfronteerd met cliënten die een WCO aanvragen, als bij de beroepsbeoefenaars die de ondernemingen, aanvragers of schuldeisers, begeleiden. *Indien een cliënt van een kantoor het faillissement aanvraagt, zou men moeten durven de deontologische vraag stellen of de beroepsbeoefenaar zijn cliënt wel tijdig geïnformeerd heeft.*

De boodschap van deze studienamiddag, is de oproep naar de beroepsbeoefenaars, om *tijdig* de ondernemingen bewust te maken van het risico voor een mogelijke discontinuïteit. *Dit kan men slechts bereiken door een permanente evaluatie* van de ondernemingen die uw cliënten zijn en u als hun beroepsbeoefenaar in vertrouwen nemen.

Praktische werkwijze

Alle grootboekrekeningen voorzien van een procentberekening, is een nuttige werkwijze, waarbij de balansrekeningen in verhouding tot het balanstotaal worden vergeleken en de resultaatrekeningen in verhouding tot bijvoorbeeld de omzet. Andere vergelijkingen kunnen in functie van de noodzakelijkheid worden aangepast. Dit laat toe om zeer snel afwijkingen ten overstaan van vorige perioden op te sporen, conclusies te trekken en eventueel zelfs om mogelijk verkeerde boekingen op te sporen. Tevens kunnen horizontale en verticale vergelijkingen getrokken worden.

Regelmatige evaluatie van de tussentijdse balansen en de resultatenrekening is een must. De berekening van gekende, *eenvoudige ratio's zoals de liquiditeit en de solvabiliteit* geven al een goede aanduiding, zeker indien zij over meerdere perioden gespreid zijn en zo tendenzen kunnen aangeven.

Ter herinnering de berekeningswijze van deze ratio's:

• **Liquiditeit** (betalingscapaciteit van de onderneming om de kortetermijnschulden te voldoen)

1. in ruime zin: Vlottende activa / Schulden op korte termijn

$$\text{berekening: } (3 + 40/41 + 51/53 + 54/58 + 490/1) / (42/48 + 492/3)$$

2. in enge zin: (Vlottende activa – voorraad) / Schulden op korte termijn

$$\text{berekening: } (40/41 + 50/53 + 54/58) / (42/48)$$

• **Solvabiliteit / Schuldgraad** (hoe zwaar wegen de schulden van de onderneming)

1. solvabiliteit: Eigen vermogen / Totaal vermogen

$$\text{berekening: } ((10/14 - 19) \text{ of } (10/15 - 19)) / (10/49)$$

2. schuldgraad: Totaal activa / vreemd vermogen

$$\text{berekening: } (20/58) / (16 + 17/49)$$

Het “*nettobedrijfskapitaal*”, ook wel “*werkkapitaal*” genoemd, is de vertaling van de gulden regel waarbij bezit met een bepaalde levensduur wordt gefinancierd met een financieringsbron die ongeveer eenzelfde looptijd heeft. Deze ratio kan op twee manieren worden berekend:

1) Vlottende activa – vreemd vermogen op korte termijn

$$\text{Berekening: } (3 + 40/41 + 50/53 + 54/58 + 490/1 - 42/48 - 492/3)$$

2) Permanent vermogen (eigen vermogen + vreemd vermogen op lange termijn) – Vaste activa

$$\text{Berekening: } (10/15 - 19 + 16 + 17) - (20/28)$$

De *brutoverkoopmarge* meet het rendement van de verkopen vóór afschrijvingen.

$$\text{Berekening: } ((9901 + 630 +/- 631/4 +/- 635/7) / 70 + 74 - 740) * 100$$

De *nettoverkoopmarge* is hieraan gekoppeld en meet het globaal rendement van de verkopen, met inbegrip van de ondernemingspolitiek tegenover de niet-kaskosten.

$$\text{Berekening: } ((9901 + 9125) / (70 + 74 - 740)) * 100 \cdot (9901 = \text{bedrijfsresultaat; } 9125 = \text{kapitaalsubsidies}).$$

De formules van de bruto- en nettoverkoopmarge wijkt licht af in een aantal sectoren, zoals de bouw, scheepsbouw, de installatie e.d., omdat men rekening houdt met de 71-rekeningen: “Wijzigingen in de voorraad” en de “Bestellingen in uitvoering”.

Ook de opvolging van de volgende indicatoren, kunnen snel een aanduiding geven of de onderneming in financiële moeilijkheden dreigen te komen:

– Mogelijkheid van de onderneming om de kortetermijnschulden terug te betalen, door de schulden op korte termijn, min de rekening-courant van de vennoten (op het passief van de balans) te delen door de cashflow.

- Schulden op korte termijn – R/C van de zaakvoerders en/of vennoten

- Berekening: $(42/48 - 48)$

– De toegevoegde waarde van de onderneming, waarbij de rekening 618 “Bezoldigen aan bestuurders of zaakvoerders” wordt gevoegd.

- Berekening: $(70/74 - ((60 + 61) - 618))$

– De toestand van de eigen middelen onder aftrek van de rekening-courant van de zaakvoerders en/of aandeelhouders (op het actief van de balans).

- Berekening: $(10/15 - 19) - 416$

Indien een cliënt van een kantoor het faillissement aanvraagt, zou men moeten durven de deontologische vraag stellen of de beroepsbeoefenaar zijn cliënt wel tijdig geïnformeerd heeft

De terugkerende verhoging van eerste ratio en de vermindering van de waarden van de tweede en de derde ratio's, zou de beroepsbeoefenaar er moeten toe aanzetten een financieel plan op te stellen, met minstens de in dit artikel besproken ratio's.

Indien uit de geprojecteerde financiële toestanden, financiële moeilijkheden blijken, moet naar ons gevoel de beroepsbeoefenaar zijn cliënt verwittigen en de mogelijkheden van schuldbemiddeling of een van de procedures van de WCO op gang brengen.

Het doel van de wet is net de discontinuïteit van de onderneming te vermijden.

Dit vraagt mogelijk een aanpassing van de huidige werkwijze, binnen de kantoren en dit in samenspraak met de cliënten. Ons inziens zou dit op korte termijn kunnen leiden tot een betere samenwerking met de cliënt en hierdoor zou ook het cijfermateriaal voor de cliënten begrijpelijker worden.

De beroepsbeoefenaars hebben binnen de WCO zeker een belangrijke rol te spelen, zowel in de *tijdige opsporing van de financiële moeilijkheden* binnen de bedrijven, als *bij de voorbereiding van de aanvraag WCO*, als in de *totstandkoming van de gerechtelijke reorganisatie door een minnelijk akkoord, of een collectief akkoord*.

De heer Bart Van Coile, Raadslid van het IAB en de heer Eric Van Den Broele van Graydon, wezen hier al op tijdens de studiedag.

Wij verwijzen ook naar de tussenkomenst van de heer Jan Verhoeve, voorzitter van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, die het advies 2011/9 uitdiept, waarin de boekhoudkundige aspecten van de verschillende procedureregelingen van de WCO en het tijdstip waarop men de boeking moet doen en/of de informatie in de toelichting van de jaarrekening dient op te nemen.

Dit advies vervangt het advies 143/1: "Invloed van een gerechtelijk akkoord op de schulden en vorderingen".

Besluit

Het *tijdig opsporen* van toekomstige financiële moeilijkheden in ondernemingen is voor de beroepsbeoefenaars een strategische overweging, die zij zich eigen moeten maken. Hierdoor kunnen zij ondernemingen tijdig begeleiden en zullen de mogelijkheden van de WCO beter worden benut.

Zoals gesteld, vraagt dit een *mentaliteitsaanpassing van alle actoren* (ondernemingen, fiscale en sociale overheden, en de beroepsbeoefenaars), een *permanente evaluatie van de gegevens* van de bedrijven en een *regelmatige bespreking* met de cliënten.

Tot slot, ter informatie van de kmo's met 20 tot 100 werknemers, bestaat nog de mogelijkheid om op vrijwillige basis gebruik te maken van het Preventief Bedrijfsbeleid (PBB), een initiatief van het Vlaams Agentschap Ondernemen.

De slides en de teksten van deze studiedag zijn terug te vinden op de website van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten. ●

Het onderwerp van de studiedag kon rekenen op heel wat interesse van de leden